KOMISE EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ

V Bruselu dne 15.9.2008
KOM(2008) 551 v konečném znění

SDĚLENÍ KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU A RADĚ

Druhá výroční zpráva za rok 2007 o provádění pomoci Společenství podle nařízení Rady (ES) č. 389/2006 ze dne 27. února 2006, kterým se vytváří nástroj finanční podpory na posílení hospodářského rozvoje tureckého společenství na Kypru

{SEC(2008)2469 final}

SDĚLENÍ KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU A RADĚ

Druhá výroční zpráva za rok 2007 o provádění pomoci Společenství podle nařízení Rady (ES) č. 389/2006 ze dne 27. února 2006, kterým se vytváří nástroj finanční podpory na posílení hospodářského rozvoje tureckého společenství na Kypru

1. ÚVOD

Dne 26. dubna 2004 Rada prohlásila následující:

„Turecké společenství na Kypru jasně vyjádřilo touhu po budoucnosti v rámci Evropské unie. Rada je odhodlána ukončit izolaci tureckého společenství na Kypru a pomoci znovusjednocení Kypru podporou jeho hospodářského rozvoje. Rada vyzvala Komisi, aby za tímto účelem předložila ucelený návrh se zvláštním důrazem na hospodářskou integraci ostrova a na zlepšení styků mezi oběma společenstvími a s EU. Rada doporučila, aby se nyní použilo 259 milionů EUR určených pro severní část Kypru v případě urovnání.“

Nařízení Rady (ES) č. 389/2006, kterým se vytváří nástroj finanční podpory na posílení hospodářského rozvoje tureckého společenství na Kypru[1] (dále jen „nařízení o podpoře“), bylo přijato dne 27. února 2006.

Tato druhá zpráva pokrývá období od 1. března do 31. prosince 2007.

2. PLÁNOVÁNÍ POMOCI

Z rozpočtu na rok 2007 nebyly uvolněny žádné dodatečné prostředky, které by vyžadovaly programování. Během období, za které se zpráva podává, nebylo žádné nové programování nutné. Byly provedeny drobné změny projektové dokumentace, které nevyžadovaly změny pěti rozhodnutí Komise přijatých v roce 2006.

3. PROVÁDĚCÍ MECHANISMY

Evropská komise je odpovědná za spravování podpory. Prováděcí mechanismy byly dány *ad hoc* povahou tohoto programu podpory a jeho příjemců. Program je sice prováděn v členském státě EU, avšak týká se oblasti, ve které kyperská vláda tohoto členského státu nevykonává účinnou kontrolu a kde je provádění *acquis* EU pozastaveno.

Za účelem provedení programu byla v rámci pracovní skupiny pro tureckou komunitu na Kypru generálního ředitelství pro rozšíření v roce 2006 vyčleněna programová skupina složená ze stálých a smluvních zaměstnanců Komise. Během období, které tato zpráva pokrývá, byla tato programová skupina dále posílena. V prosinci 2007 tvořilo skupinu 27 zaměstnanců, z toho 3 úředníci Komise, 14 smluvních zaměstnanců a 10 místních

[1] Úř. věst. L 65, 7.3.2006, s. 5.

zaměstnanců zajištěných smluvně soukromou společností (GTZ), jejichž úkolem je logistická a administrativní podpora programu.

Programová skupina pracuje na Kypru v rámci dlouhodobé mise a využívá nadále zařízení kanceláře na podporu programu zřízené v září 2006 v rozdělené severní části města Nikósie. Kancelářská logistika byla v rámci smlouvy platné do 20. června 2008 dále prováděna smluvním partnerem ze soukromého sektoru (GTZ). Kancelář na podporu programu se ukázala být velmi důležitým nástrojem při zajišťování koordinace s tureckými zúčastněnými stranami na Kypru a sloužila jako místo pro pořádání schůzí a seminářů. Původně vybrané prostory se vzhledem k rostoucímu počtu pracovníků potřebných na smluvní závazky týkající se uvolněných finančních prostředků do konce roku 2009 ukázaly být nedostačujícími. Na podzim roku 2007 bylo přijato rozhodnutí přestěhovat se po nezbytné renovaci do nových prostor[2]. Dále bylo vypsáno veřejné nabídkové řízení na správu kanceláře (prostory, zařízení, pomocní zaměstnanci) po červnu 2008.

4. PROVÁDĚNÍ BĚHEM OBDOBÍ, ZA KTERÉ SE ZPRÁVA PODÁVÁ

4.1. Obecný přehled

Komise provádí tento program podpory ve zvláštním politickém, právním a diplomatickém rámci. Během období, za které se zpráva podává, byla Komise konfrontována s některými praktickými důsledky práce v takovém prostředí. Aby Komise mohla pokračovat v provádění, musely být přijaty dohody ad hoc a současně musely být respektovány zásady řádného finančního řízení.

Je nutné připomenout, že u podobných programů podpory financovaných z ES jsou obvykle ve finančních dohodách s vládou přijímací země stanovena pravidla a podmínky, podle kterých se pomoc provádí. Upravují takové otázky jako je zdanění, pracovní povolení a povolení k pobytu. Pro tento program podpory pro hospodářský vývoj tureckého společenství na Kypru taková dohoda neexistuje. Komise se musí proto při provádění tohoto programu spoléhat na svůj odhad, která místní pravidla a podmínky se nyní na místě uplatňují. Tyto podmínky nejsou vymahatelné a mohou se během trvání smlouvy měnit. Když Komise uzavírá smluvní ujednání se svými dodavateli, riskuje, že bude muset přijmout závazky, které by se v případě, že existuje finanční dohoda, za běžných okolností neobjevily. Dodavatelé by si mohli za své služby účtovat vyšší ceny, aby se proti nejistotám tohoto typu chránili.

Komise je, pokud jde o úspěch programu, silně závislá na tureckém společenství na Kypru, a to jak v prováděcí fázi, tak i později při zajišťování udržitelnosti ukončených projektů. Komise usiluje o to, aby místní příjemci projektů financovaných z EU byli připraveni přijmout vlastní odpovědnost. Odborníci z tureckého společenství na Kypru se účastní tvorby technických specifikací a popisu prací. Zúčastněné strany z tureckého společenství na Kypru byly aktivně zapojeny do výběrového řízení, přičemž jejich odborníci byli zastoupeni ve výborech pro hodnocení nabídek. Po udělení zakázky se příjemci z tureckého společenství na Kypru aktivně účastní práce v řídících výborech.

---

[2] Stěhování do nových prostor proběhlo v červnu 2008.

Turecké společenství na Kypru určilo pro každý projekt partnery. Byl zřízen podpůrný výbor. Kyperští Turci nejsou zvyklí na postupy ES. Křivka osvojování si znalostí je strmá, a ačkoli bylo dosaženo značných pokroků, jsou výsledky s ohledem na absorpční kapacitu smíšené. Pro zajištění dlouhodobé udržitelnosti se musí udělat více. Další komplikací je, že Komise má pouze málo času na zadávání zakázek pro programy podpory.

Některá z rizik, na které se upozorňuje v první výroční zprávě, zejména vliv celkového politického kontextu na provádění podpory, se objevila i v tomto období pro podávání zprávy.

Vznikly problémy v souvislosti s projekty usmíření. Kvůli počáteční neochotě tureckého vedení na Kypru použít program podpory v souvislosti s odstraněním min byla opatření v této oblasti zahájena pozdě. Projekt na výuku dějepisu (vzniklý na základě spolupráce učitelů a odborů obou společenství v letech 2004-2006) nemohl být zahájen, protože vláda Kyperské republiky vyjádřila výhrady ohledně účasti Komise na projektu, jež má být prováděn Radou Evropy.

Pokud jde o majetek, vláda Kyperské republiky jen pomalu zveřejňovala jména soukromých majitelů z řad řeckého společenství na Kypru, čímž způsobila další zpoždění již tak napjatého časového plánu. Vyrovnání tohoto zpoždění bude záviset mimo jiné na tom, jak rychle budou v budoucnu šířeny odpovídající informace.

Zadávání zakázek na stavební práce, služby a dodávky probíhá podle pravidel vnější pomoci ES. Během období, na které se tato zpráva vztahuje, byly první zakázky na stavební práce negativně ovlivněny rozhodnutím místních dodavatelů z tureckého společenství na Kypru, kteří odmítli účastnit se zakázek financovaných z ES, protože se domnívali, že otevřený, konkurenční přístup k zadávání zakázek podle příslušných pravidel ES by poškodil místní zájmy.

4.2. Pokrok podle jednotlivých cílů

Finanční pomoc v rámci programu podpory se zaměřuje na pět prioritních cílů (viz příloha 1 pro rozdělení podle cílů a projektů). Z celkové sumy přidělených prostředků ve výši 259 milionů EUR bylo 240,15 milionů EUR přiděleno na operativní část programu podpory. Hlavní činnosti a oblasti během období, na které se tato zpráva vztahuje, byly následující:

4.2.1. Cíl 1: Rozvoj a obnova infrastruktury

Během období, na něž se tato zpráva vztahuje, byly činnosti zaměřeny na vyhlášení výběrového řízení na služby v oblasti přípravy koncepce a zadávací dokumentace pro velké stavební zakázky a dodávky, které mají být v rámci této priority financovány.

Při vyhlášení prvních výběrových řízení na stavební práce v souvislosti s naléhavou potřebou výměny azbestových trubek v severní části Nikósie se objevily problémy, které se ještě více vyostřily rozhodnutím místních společností z tureckého společenství na Kypru, jež se odmítly těchto výběrových řízení účastnit (viz bod 4.1 výše). Bylo podáno pouze málo nabídek (zájem mezinárodních stavebních společností byl vzhledem k malé

hodnotě zakázky omezený) a žádná z nich nesplňovala podmínky. Výběrové řízení muselo být tedy zrušeno[3].

V oblasti ochrany životního prostředí bylo cílem Komise provést co nejrychleji přípravu plánu řízení pro poloostrov Karpaz. V létě 2007 vedla výstavba elektrického vedení sahající od obce Dipkarpaz/Rizokarpazo až na vrcholek poloostrova Karpaz k obavě, že by neřízený rozvoj mohl snížit kvalitu životního prostředí. Proto je nutné pomoci tureckému společenství na Kypru, aby mohlo rychle připravit plán řízení pro chráněnou oblast poloostrova Karpaz. Nedostatek vhodných nabídek od rámcových dodavatelů vedl k rozhodnutí zahrnout tuto činnost do hlavního výběrového řízení na služby, která byla k tomuto účelu vypsána[4].

Byla podepsána smlouva na „Studii proveditelnosti pro rekultivaci těžební oblasti Lefke“. Před podepsáním smlouvy byla Komise informována o tom, že koncese na sanaci území byla udělena jedné společnosti ze soukromého sektoru, a to výměnou za právo zřídit v blízkosti oblast svobodného přístavu. Komise podepsala smlouvu až poté, co bylo jasné, že vybraný konzultant je schopen účinně pracovat a plnit smluvní závazky.

Na podzim byl dokončen návrh plánu na nakládání s pevnými odpady, který byl projednáván s tureckým společenstvím na Kypru. Tento plán je nezbytným předpokladem pro zahájení veřejné soutěže na stavební práce a služby v rámci odvětvového programu na nakládání s pevným odpadem. Byly určeny možnosti na výstavbu nové skládky odpadů a stanice přepravy odpadů.

V odvětví energetiky nebyl časový plán na přípravu prvních výběrových řízení na poskytování měřičů energie dodržen, protože zúčastněné strany z tureckého společenství na Kypru nedodaly včas připomínky k technickým specifikacím. Podpora systému SCADA[5] ze strany ES se opozdila, protože zúčastněné strany začaly zvažovat financování projektu z různých zdrojů.

V oblasti telekomunikací byla provedena plánovaná studie k přezkoumání konceptu s cílem připravit technickou podporu pro restrukturalizaci sektoru s ohledem na řízení a provoz sítí a také investice potřebné pro zdokonalení stávající provozní infrastruktury tak, aby v plné míře vyhovovala IP sítím[6] a byla dosažitelná i pro zákazníky z odlehlých oblastí.

Program dopravní bezpečnosti byl zahájen udělením zakázky na řízení projektu.

4.2.2. Cíl 2: Podpora sociálního a hospodářského rozvoje

V oblasti rozvoje venkova byl připraven prozatímní plán rozvoje venkova, který vedl k zahájení pilotní výzvy k podání nabídek pro zemědělce, jež byly zaměřeny na zlepšení hygieny v oblasti chovu ovcí a koz.

---

3 Rozhodnutí ke zrušení výběrového řízení bylo přijato v únoru 2008.

4 Komise podepsala v dubnu 2008 smlouvu o službách „Technická pomoc pro správu a ochranu potenciálních míst Natura 2000 v severní části Kypru“ .

5 Supervisory Control and Data Acquisition – (Dohled a sběr údajů).

6 Poskytovatel internetových služeb (Internet Provider).

Pokud jde o rozvoj lidských zdrojů, objevily se obtíže u malého pilotního projektu na dodávku vybavení IT do tří základních škol, a projekt musel být vzhledem k odmítnutí místních dodavatelů účastnit se výběrového řízení zrušen. Byl zorganizován dvoudenní seminář pro ředitele škol na zlepšení řídicích schopností. Také byly uzavřeny dohody s Evropskou nadací odborného vzdělávání, která tak nyní může podpořit Komisi při provádění sektorového programu rozvoje lidských zdrojů.

Modernizace městské a místní infrastruktury je prováděna v rámci společné správy s UNDP. Ve rozděleném městě Nikósie byla zahájena poslední fáze restaurování budovy Bedestan. Pro pilotní projekty jako je restaurování venkovských náměstí byly vybrány odpovídající náměstí. Jeden projekt na zajištění zásobování vodou v jedné malé vesnici však musel být zrušen, protože výběrového řízení se neúčastnil žádný místní dodavatel.

Provádění „Úvěrových programů pro velmi malé a malé podniky“ se dostalo do obtíží, protože prováděcí mechanismus uvedený v rozhodnutí Komise (provádění prostřednictvím dohody o grantu s rozvojovou bankou a prostřednictvím smlouvy o poskytování služeb) se neukázalo proveditelné a musí být přepracováno. Bylo to způsobeno neslučitelností mezi postupem rozvojových bank orientovaným na zisk a požadavky vycházejícími z finančního nařízení ES, podle kterých by z grantů neměly plynout žádné zisky.

4.2.3. Cíl 3: Posílení usmíření, opatření na posílení důvěry a podporu občanské společnosti

Za účelem podpory Výboru pro pohřešované osoby (CMP) byla podepsána dohoda o grantu. Finanční příspěvek ES představuje největší jednotlivý finanční příspěvek ve prospěch CMP. V roce 2007 dospěl CMP k důležité fázi zahájení navrácení pozůstatků pohřešovaných osob jejich rodinám. Kromě toho byla za podpory ES vytvořena webová stránka ve třech jazycích (anglickém, řeckém a tureckém). Byly zveřejněny první výzvy k podávání nabídek na podporu občanské společnosti.

Úspěšné provádění v této oblasti je silně závislé na politickém prostředí. V této souvislosti se vyskytly tyto problémy:

(1) *Odminování*: V březnu 2007 byla s UNDP podepsána dohoda o grantu, avšak její provádění bylo kvůli výhradám vedení tureckého společenství na Kypru účinně blokováno až do července. Jejich počáteční stanovisko bylo, aby odminování bylo financováno z jiných rozpočtových prostředků, tak jak tomu bylo v období 2004–2006[7] , a ne z programu podpory ve výši 259 milionů EUR. Kromě toho byla teprve v prosinci přijata dohoda mezi UNFICYP a tureckou armádou o poskytování informací (např. minové mapy), které jsou nutné k včasnému provádění opatření na odminování. UNDP v dubnu krátce po podpisu smlouvy vyslala na místo odminovací tým. Tato zpoždění způsobila dodatečné náklady, se kterými se na začátku nepočítalo.

(2) *Projekt výuky dějepisu:* Komise v červenci 2007 podepsala smlouvu, avšak Rada Evropy ji nepodepsala, protože se nepovažovala za oprávněnou k provádění projektů. Kyperská republika vznesla námitky, že tento způsob strukturování a financování projektu mění předchozí stávající rámec spolupráce s Radou Evropy

[7] 5 milionů EUR bylo poskytnuto na odstranění min na Kypru v rámci pilotního projektu / přípravného opatření během období 2004–2006.

a požadovala uzavření formálních ujednání (podepsáním memoranda o porozumění)[8], což nebylo pro Radu Evropy přijatelné.

(3) *Akademie pro politické studie*: Ačkoli smlouva byla podepsána během období, na které se tato zpráva vztahuje, Rada Evropy se rozhodla odložit její provádění do doby, než proběhnou v Kyperské republice v únoru 2008 prezidentské volby.

4.2.4. Cíl 4: Přibližování tureckého společenství na Kypru k Evropské unii

Hlavním pokrokem, který je možné uvést, je ukončení první výzvy k podávání návrhů na stipendia. Na akademický rok 2007/2008 bylo k dispozici 105 stipendií (25 pro učitele, 80 pro studenty), avšak bylo podáno jen 39 přihlášek a grant byl poskytnut pouze 30 z nich (pro 15 učitelů a 15 studentů). Malý počet přihlášek, zejména ze strany studentů, byl vysvětlován tím, že se jednalo o nový program a nebylo dost času na jeho propagaci. V případě studentů, kteří odejdou studovat na rok do zahraničí, by se místní univerzity navíc musely vzdát poplatků od těchto studentů, a proto nejsou příliš nakloněny tento program mezi svými studenty propagovat. Program byl rozšířen také na postgraduální studenty v akademickém roce 2008/2009, pro které byla příslušná výzva vyhlášena v září.

4.2.5. Cíl 5: Příprava tureckého společenství na Kypru na zavedení a provádění acquis communautaire

Tento prioritní cíl se provádí především prostřednictvím Úřadu pro technickou pomoc a výměnu informací (TAIEX).

Do konce roku 2007 bylo organizováno 122 akcí, kterých se účastnilo 197 odborníků. Podpora byla zaměřena především na 5 níže uvedených oblastí. Velká část této podpory byla zároveň doplňkem souvisejících investičních projektů a grantových projektů financovaných z jiných částí programu podpory.

- Podpora provádění nařízení o demarkační linii, zejména prostřednictvím mobilizace rostlinolékařských odborníků za účelem kontroly výsadby, růstu, sklizně a obchodu s bramborami.

- Zemědělství, zejména analýza stávajících politik a reformy potřebné pro budoucí zavedení *acquis*. Klíčovou činností bylo stanovení priorit pro dočasný program rozvoje venkova.

- Životní prostředí, zejména stanovení prioritních oblastí pro budoucí vzdělávání a tvorbu kapacit týkajících se *acquis*. V rámci cíle 2 se předpokládají plány řízení, např. pro vytyčení chráněných přírodních oblastí s potenciálním statusem Natura 2000.

- Bezpečnost potravin, kde činnosti zahrnovaly podporu tureckého společenství na Kypru v boji proti vypuknutí slintavky a kulhavky na ostrově v říjnu 2007; posouzení budoucích investičních potřeb na splnění veterinárních norem v oblasti zdraví zvířat a veterinárních opatření v souvislosti s veřejným zdravím a priority pro budoucí školení a tvorbu správních kapacit týkajících se *acquis*.

---

[8] V době přijetí této zprávy byl projekt dále blokován. Nyní po roce musí být smlouva při zohlednění nové situace změněna.

- Statistiky, včetně analýzy potřeb pro rozvoj spolehlivějších a srovnatelnějších údajů pro severní část Kypru, což by po znovusjednocení podpořilo tvorbu statistiky pro celý ostrov podle norem EU.

V rámci tohoto prioritního cíle byl za účelem návrhu na zlepšení zahájen projekt na přezkoumání současné situace poskytování stávajících služeb v oblasti životního prostředí .

4.2.6. Nepřidělené prostředky technické pomoci a nástroje programových rezerv

Tento nástroj nebyl během období, na které se zpráva vztahuje, využit.

4.2.7. Finanční příspěvek na pokrytí správních výdajů ve smyslu čl. 4 odst. 3 nařízení o podpoře

Na podporu Komise při provádění programu podpory byla vyčleněna celková částka 18,85 milionů EUR (tj. 7,2 % celkových finančních prostředků). Podpora pokrývá personální náklady související s prováděním programu (smluvní zaměstnanci a detašovaní národní odborníci) a cestovní náklady a náklady související s kanceláří na podporu programu. Byly podepsány smlouvy za účelem podpory Komise při uzavírání smluv, např. tvorbě specifikací, posouzení návrhů atd.

4.3. Finanční provedení (smlouvy a platby)

V přílohách 2 a 3 jsou uvedeny příslušné smlouvy, které byly podepsány během období, které tato zpráva pokrývá, a veškeré podepsané smlouvy.

4.3.1. Uzavírání smluv

Během období, kterého se tato zpráva týká, činila celková hodnota uzavřených smluv 17,5 milionu EUR. Z této sumy bylo vydáno cca 17 milionů EUR na smlouvy na operativní část programu podpory a 0,5 milionu EUR na smlouvy na podpůrné činnosti podle čl. 4 odst. 3 nařízení o podpoře.

Na konci roku 2007 bylo smluvně vázáno téměř 33 milionů EUR. Z této sumy bylo vydáno cca 31,2 milionu EUR na smlouvy na operativní část programu a 1,8 milionů EUR na smlouvy na podpůrné činnosti. V příloze 4 je uvedeno rozdělení smluv v rámci operativní části programu a podpůrných činností.

4.3.2. Platby

Během období, na které se tato zpráva vztahuje, vyplatila Komise dodavatelům částku ve výši přibližně 8,1 milionu EUR a 0,9 milionu EUR vydala na náklady na personál a služební cesty[9].

Na konci roku 2007 Komise vyplatila dodavatelům celkovou částku ve výši přibližně 12,29 milionu EUR a přibližně 1,24 milionu EUR vydala na náklady na personál a služební cesty.

---

[9] Výdaje na personál a služební cesty se vzhledem ke zvláštní povaze účtují odděleně od výdajů na podpůrné činnosti.

4.4. Monitorování

Během období, na které se tato zpráva vztahuje, zřídila Komise mechanismus na přezkoumání provádění, do kterého byli zapojeni i příjemci z tureckého společenství na Kypru. Cílem mechanismu na přezkoumání provádění je pravidelný přezkum pokroku v dosahování cílů programu a podpora účinnosti a kvality provádění programu podpory pro turecké společenství na Kypru. Jeho cílem je také v co největší míře zvýšit odpovědnost příjemců z tureckého společenství na Kypru za program, což je rozhodující předpoklad pro zajištění úspěšného provádění a udržitelnosti.

První schůze v rámci mechanismu na přezkoumání provádění se konala dne 20. září 2007. Poté byla stanovena řada akčních bodů, jejichž cílem bylo urychlit a zlepšit provádění programu. Výsledky práce byly sledovány formou pravidelných společných setkání programového týmu, příjemců z tureckého společenství na Kypru a zúčastněných stran.

4.5. Informace, publicita a zviditelnění

Viditelnost je důležitým předpokladem, aby se širšímu tureckému společenství na Kypru dalo najevo, že jej EU podporuje. Během období, na které se tato zpráva vztahuje, bylo vydáno 15 tiskových prohlášení[10], jejichž cílem bylo zejména zahájit výzvy k předkládání návrhů a projektů. Médiím tureckého společenství na Kypru byly poskytnuty dva rozhovory. Za účelem zlepšení viditelnosti byly uspořádány tři větší akce: 1) recepce „Bon Voyage“ (za účasti vůdce kyperských Turků Mehmeta Aliho Talata) pro studenty a učitele, kteří na akademický rok 2007/2008 získali stipendium ze studijního programu Společenství; 2) oslava šestileté spolupráce mezi UNDP a Komisí u příležitosti podepsání poslední grantové dohody plánované v rámci programu a 3) spuštění webové stránky Výboru pro pohřešované osoby financované ES. Na podporu publicity některých projektů byly vydány brožury a stipendijní programy Společenství byly podpořeny nově vytvořenou webovou stránkou.

Na propagaci programu podpory bude dále používána webová stránka GŘ pro rozšíření: http://ec.europa.eu/enlargement/turkish_cypriot_community/index_en.htm, na které bude uvedeno také znění nařízení o podpoře, rozhodnutí Komise o financování a související dokumenty.

4.6. Konzultace s vládou Kyperské republiky

S ohledem na stávající politickou situaci na Kypru a na snahu o integraci a znovusjednocení ostrova učinila Komise prohlášení začleněné do zápisu Rady při příležitosti přijetí nařízení, *„že je připravena jednat s vládou Kyperské republiky o hlavních aspektech provedení pomoci ve smyslu nařízení. Komise také vyjádřila svoji připravenost konzultovat vládu Kyperské republiky v případě, že studie proveditelnosti vedou k pochybnostem pokud jde o to, zda činnosti financované podle tohoto nařízení mohou ovlivnit majetková práva.“*

Po fázi programování byly uspořádány schůzky se zástupci vlády Kyperské republiky, zejména při příležitosti návštěvy vyšších úředníků Komise na ostrově. Během období, na které se tato zpráva vztahuje, se konalo sedm takových schůzek. Dále se konala jednání

[10] Od zahájení provádění bylo vydáno celkem 17 tiskových prohlášení.

na pracovní úrovni se zástupci příslušných ministerstev, zejména v oblasti životního prostředí, energetiky a telekomunikací, přičemž měly být zohledněny aspekty plánování, které se týkají celého ostrova, a to v souladu s bodem odůvodnění 8 nařízení o podpoře.

Pokud jde o majetková práva, během období, které tato zpráva pokrývá, bylo zahájeno několik malých projektů zaměřených na infrastrukturu, zejména v oblasti modernizace městské a místní infrastruktury, jejichž provádění je ve společném řízení s UNDP. Za tímto účelem požádala Kyperská republika Komisi o podporu, aby potvrdila jména soukromých vlastníků. Ukazuje se, že doba, kterou Kyperská republika potřebuje na zodpovězení takových dotazů, je velmi dlouhá. Toto riziko se stává hlavní překážkou ohrožující investiční projekty. Získání jména soukromých vlastníků je pouze prvním krokem. Komise poté musí požádat o souhlas, který musí získat před podepsáním smluv na stavební práce.

5. ZÁVĚRY

Během období, na které se tato zpráva vztahuje, se činnosti zaměřily na tyto cíle:

(1) Urychlení rychlosti provádění: byla zahájena přípravná opatření v smyslu přípravy zadávací dokumentace a byly vydány výzvy k předkládání návrhů na grantové programy a smlouvy na stavební práce a služby. S UNDP a Radou Evropy byly podepsány všechny přímé dohody neobsahující výzvy k podávání návrhů, jak je uvedeno v rozhodnutí Komise, s výjimkou projektu na výuku dějepisu, který Rada Evropy nepodepsala.

(2) Konsolidace prováděcích mechanismů formou nabírání dalších pracovníků a zaváděním potřebných prováděcích postupů. Vzhledem ke zvláštní povaze programu a prostředí, ve kterém Komise pracuje, se jednalo o dohody přizpůsobené konkrétní situaci.

Provádění je a bude složité, protože prostředí, ve kterém Komise pracuje, je specifické. Některé překážky uvedené v první výroční zprávě se objevily i během roku 2007 a budou přetrvávat i ve zbytku prováděcího období.

(1) Krátké smluvní lhůty a omezující délka trvání programu:

(a) Zadávání zakázek na velké investice do infrastruktury, které musí být uzavřeno do tří let, nebude jednoduché, neboť chybí předchozí naplánování projektu;

(b) Činnosti, u nichž se plánovalo, že budou prováděny na roční bázi, mohou být prováděny pouze ve třech po sobě jdoucích letech (2007–2009) namísto původně plánovaných pěti (2005–2009). Rok 2009 bude posledním rokem, ve kterém budou vyhlášeny výzvy k podávání návrhů na grantové projekty pro zemědělce, školy, místní společenství, organizace občanské společnosti, atd. Poslední výzva pro stipendia bude vyhlášena v září 2008. Na podporu tureckého společenství na Kypru po roce 2009 budou potřebné další finanční prostředky.

(2) Vlastnické záležitosti: Musí být určeno, kam budou směřovat plánované investice do infrastruktury. Vzhledem k značnému množství pozemků ve vlastnictví

kyperských Řeků[11] bude mnoho investic záviset na souhlasu těchto vlastníků. Do harmonogramu provádění, který je už nyní velmi napjatý, bude nutné zahrnout značné lhůty, které vláda Kyperské republiky vyžaduje na poskytnutí informací o soukromých vlastnících a na získání souhlasu. Budou připraveny záložní projekty, aby se zmírnilo riziko, že v některých projektech se vzhledem k nesouhlasu vlastníka nebude moci pokračovat. Toto opatření však možná nezmírní riziko do té míry, aby se smluvně pokryly všechny plánované investiční projekty.

(3) Nízká absorpční kapacita příjemce: Turecké společenství na Kypru je malé a není dostatečně strukturálně vybaveno na přijetí tak vysoké finanční částky v tak krátkém čase. Přes rostoucí odpovědnost a spolupráci jsou výsledky v této oblasti smíšené.

(4) Spolupráce mezi společenstvími kyperských Turků a Řeků: Úspěch programu při dosahování celkového cíle usnadnění opětovného sjednocení Kypru značně záleží na úspěšné spolupráci mezi těmito dvěma společenstvími na ostrově. Politické záležitosti, které se samy o sobě přímo netýkají programu podpory, ale spíše obecného politického kontextu na ostrově, mohou vést jedno či druhé společenství k zablokování provádění určitých částí programu. Provádění by velmi ulehčil pokrok v procesu opětovného sjednocení. Rozhodnutí dvou vůdců zahájit dne 3. září 2008 plně kvalifikovaná jednání v rámci zprostředkovatelské mise Generálního tajemníka Spojených národů vytvoří pozitivní rámec pro usnadnění provádění a úspěchu tohoto programu podpory.

[11] Odhaduje se, že 78 % půdy v soukromém vlastnictví v severní části Kypru patří soukromým vlastníkům z řad kyperských Řeků.